

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 216 คน และครู จำนวน 2,717 คน รวมทั้งสิ้น 2,933 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน ซึ่งจำแนกได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 316 คน และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) มีรายละเอียดการสุ่มดังนี้

1. จำแนกประชากรโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ให้กระจายไปตามอำเภอต่างๆ จำนวน 8 อำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบกลุ่ม (Cluster)
2. จากโรงเรียนแต่ละอำเภอจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ (Strata)
3. ทำการสุ่มทั้ง 2 กลุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนและอำเภอต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร โรงเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

อำเภอ	ประชากร โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม
นางรอง	58	58	684	742	7	80	87
ละหานทราย	34	34	464	498	4	54	58
หนองกี่	35	35	412	447	4	48	52
ปะคำ	18	18	283	301	2	33	35
หนองหงส์	31	31	330	361	3	38	41
โนนสุวรรณ	9	9	129	138	1	15	16
โนนดินแดง	12	12	166	178	2	19	21
เฉลิมพระเกียรติ	19	19	249	268	2	29	31
รวม	216	216	2,717	2,933	25	316	341

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ

บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้านคือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 3) ด้านผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านภาวะผู้นำ 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษามาก

3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาน้อย

1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 3) ด้านผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านภาวะผู้นำ และ 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการจัดทำ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมปัจจัย 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 3) ด้านผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านภาวะผู้นำ และ 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม
4. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นายโกมินทร์ แฝ้วพลสง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองปล่อง วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2 นางสาวสุจรรยา ขาวสกุล วุฒิการศึกษา ก.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระโดนกลันทา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เชี่ยวชาญด้านวัดผล

4.3 นายสมศักดิ์ อ้นภักดี วุฒิการศึกษา ก.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งครู
วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตาเหล็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1 เชี่ยวชาญด้านภาษา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้ว
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร
สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามได้ครบ จำนวน 30 ชุด แล้วหาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9676 และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ให้เรียบร้อยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการ
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ไปขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 341 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 341 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมาย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ค่า Independent Sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน จำนวนของข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ Independent Sample t-test มีสูตรต่อไปนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
 X_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 X_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) มีสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 116)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 346)

$$CV_d = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F^* แทน ค่า F ที่ได้จากตาราง (Critical Value)

MS_{within} แทน ค่า Mean Square within Group

n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม